

druge ptuje denarne zavode svoj denar nosijo, taistega vlagali v svojo domačo založnico! Koliko domačih podvzetnih močij bi se zamoglo več s taistim podpirati in v obče naš gmotni razvitek krepčati, če bi tudi ta denar v domačih rokah podpiral domača podvzeta! Začnimo vendar enkrat pametno in trezno misliti, da je brat bratu najbližji in da če enega ali drugega zadene kaka nevolja, od cesar ni nihče izvzet, najdemo vselej in najpoprej le pri svojih domačih pomoči! Ljubimo torej pred vsem svoje, ptujega pa ne zaničujemo in naše geslo naj ostane vselej: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!

Cerkvene zadeve.

Blagoslovljenje zvonov pri Sv. Juriji pod Tabrom.

To vam je bilo veselje pri nas. Kmet prav veselih dni malo šteje, a te dni smemo med najlepše šteti. Dragi bralec, vprašaj, kaj je bilo tako radostnega za Šentjurijčane v Savinjski dolini? Nove zvonove smo dobili. Dne 13. t. m. zvečer sta jih pripeljala naravnost iz Ljubljane dva naša poštenjaka Južna in Apat. Možnarji so pozdravljali lepo ovenčane pevce došle iz bele Ljubljane.

Dne 14. zjutraj je daleč znana Šmarijska godba svirala pred ovenčanima vozoma od Apat do cerkve v Kapli, kjer se je služila sv. meša. Po kratkem govoru prlmernem vselej slovesnosti smo se v procesjo uredili. Za razpelom šli so možki in za njimi šolarji in za temi 111 ovenčanih deklet v belih oblekah, v rokah z voščeniimi svečami. To ti je bil krasen prizor! Solze veselja so igrale ljudem v očeh.

Med duhovnikoma in vozoma korakali so godci. Ženske bi pa bile najrajše vse vstrie vozov hodile. Tako je dolga procesija pod gostimi slavoloki z pomenljivimi napisi do farne cerkve došla. Poleg zvonika postavila sta vrla voznika voza. Vsakdo občuduje zvonik, kojega so tako izvrstno dožidali in olepšali zidarji. Zidar Vrečko iz Vojnika se je pokazal vrednega hvale, koja ima že poprej po Savinjski dolini. Zvonik dobil je novo streho bakreno, koja pokriva mojstrsko delo izvedenega tesarja. Iz visokih novih lin pozdravljaj je stari še ostali zvon svoja nova tri tovarišča. Mi smo šli v cerkev, kjar se je sv. meša služila. Pri darovanju so prižgale ovenčane dekleta sveče, koje so do povživanja gorele. Po obhajilu mašnikovem so dekleta šle okolu altarja ter so sveče darovale cerkvi. Tem dekletam pridružili so se tudi tisti možki in ženske, kateri so tudi sveče imeli. Po opravlju se je zopet vse gnjetlo okoli zvonov pri zvoniku. A še novo veselje nas je čakalo. Obljubili so premil. knezoškof sami priti blagoslovit nove zvonove. Kako so urno venčali mlaje, stavili slavoloke, da se dovrši vse do prihoda željno pričakovanega nadpastirja. V soboto ob 1/2.6. uri zvečer pripeljali so se o tovaršiji našega rojaka, visokočastnega gospoda ravnatelja in kanonika Hribovšeka. Pri lepem znamenju Južnovem smo pozdravili spoštljivo premilostljivega knezoškofa ter šli z njim v farno cerkev k blagoslovu z litanijami.

Drugi dan so s pomenljivimi obredi blagoslovili nove zvonove v navzočnosti 13 duhovnikov ter obred dovršili do blizu tričetr na deset. Sedaj so nam višji pastir z apostolsko gorečnostjo razložili pomen obredov in nam dokaj prelepih naukov in opominov vsadili v srce. Po pridigi je bilo darovanje. Po darovanju za cerkvene potrebe služili so knezovladika slovesno sv. mašo.

Med sv. mešo nas ob jeden četr na dvanajst iznenadi petje novih zvonov. Prvič so nam zapeli, daj Bog, da bi še sto in stoletja peli in vabili vernike k službi božji ter opominjali k molitvi. Nehvaležno bi bilo, ako bi pozabili pohvaliti mojstra, koji je v poldrugi uri imel že zvonove popolnoma v redu, da so že tako hitro zapeli. Zares Janez Šmak, Braslovski rojak, ni zastoj hodil na Dunaju v obrtno šolo ter tam si nabiral izkušenj ne samo v šoli, ampak tudi pri tesarskih različnih opravkih. Pravega mojstra se je izkazal v Šentjuriju pri vseh delih pri župnem gospodarskem poslopju, pri zvoniku, pri kočljivem delu za odre zvonovom in slednjič pri obešanju zvonov.

Minoli so nam veseli dnevi, a spomin na-nje nam bode ostal do meje našega življenja.

Blagoslovljenje šolskega poslopja pri Sv. Botfanku na Kogu.

(Konec.)

Ko je služba božja minila, podali smo se med zvonjenjem, streljanjem in sviranjem godbe z mladino vred v novo šolsko poslopje, kjer je vlč. g. dekan izprosil blagoslova božjega vsemu delovanju, ki se bode vršilo v tem zavodu. Zdaj nastopi c. kr. okrajni nadzornik, gosp. Ranner kot zastopnik c. kr. glavarja, kateremu ni bilo mogoče udeležiti se slovesnosti, ter v daljšem govoru pojasnjuje pomen slovesnega dneva, ki je tako veliko število odlične gospode ter toliko ljudstva iz raznih far privabil na drugače tihi in mirni hribeček sv. Bolfenka. Zahvaljeval se je kraj. šolskemu svetu, zahvaljeval občinam ter vsem, ki so pripomogli v to, da se je preobrazil stara, postavnim zahtevam ne ustrezajoča šolska hiša v tako krasno šolsko poslopje. Omenjal je nadalje dolžnostij starišev do otrok in učiteljev, polagal je na srce otrokom, kaj jim storiti in kako ravnati, da postanejo enkrat dobri katoličani in pravi domoljubi, ki žrtvujejo za »vero, dom in cesarja« vse življenje in kri. Navdušen svoj govor končal je g. nadzornik s povabilom, da zakličemo največjemu dobrotniku in pokrovitelju šole Njega Veličanstvu presvitlemu cesarju trikratni »živio!« To smo z navdušenostjo storili, otroci pa so zapeli cesarsko hymno. Omenim še naj, da se je tudi domači nadučitelj g. Slane, ki si je poleg voditelja stavbe, g. Žabavnika za novo šolsko poslopje stekel tudi obilo zaslug, zahvaljeval v posebnem govoru vsem blagim naklonjencem šole, katere je stalo zidanje gmotne ali pa druge žrtve. Zahvala nekega učenca, ki je stopil za tem na govorniški oder, ganila je marsikaterega poslušalca do solz. Kakšno moč ima vendar nežni glas, ki pride iz ust nedolžnega otroka! Otroci še zapojó nekoliko pesmic in oficijelni del slovesnosti je bil končan.

Na to so bili otroci pogoščeni s kruhom, bidri, mesom in jabelčnikom (za vse to so poskrbeli radodarni prijatelji in prijateljice mladine), odrasli odličnejši gostje pa so se podali v gornje nadstropje, kjer je bilo v prostorni sobi pogrjneno za »skupni obed.« Nad 100 oseb sede okrog bogato obloženih miz. Ko smo se nekoliko okrepcali, začele so se raznovrstne napitnice, od katerih pa radi pomanjkanja prostora omenjam samo tri. Prvo je sprožil g. Slane premilemu našemu vladarju Francu Jožefu I., ki tako po očetovsko skrbi za vse svoje raznovrstne narode. Cesarsko pesem smo odpeli stojč. Drugega napitnica g. nadzornika Rannerja veljala je vlč. g. dekanu, kot pravemu podpiratelju in pospeševalju šole, ki je to že pri večih priložnostih, zlasti pa danes s svojo lepo in podučljivo pridigo v cerkvi jasno dokazal. Gosp. dr. Geršak in ud okraj. šolsk. sveta iz Ormoža je v daljšem govoru napival g. nadzorniku Rannerju kot voditelju učiteljstva Ptujkega okraj. glavarstva, proseč ga,

da bi čuval oziraje se na šolske zakone po učiteljih svojega področja ljudstvu dve reči, kateri taisto neizrečena ljubi: sv. katoliško vero in pa njegovo narodnost, kajti le tedaj bode vladalo mej prostim ljudstvom in učiteljstvom za šolski napredek toli potrebno soglasje. Slišali smo še več jedrnatih napitnic, katerih pa ne moremo tu podrobneje omenjati, ker nam je poročilo itak že preveč narastlo pod peresom. Da je mnogo gostov ostalo skupaj do trde teme ter se s petjem in raznimi govori izvrstno zabavalo, je dokaz, da se je tudi neoficijelni del svečanosti izvršil v popolno zadovoljnost tako prirediteljev, kakor tudi vdeležencev. In s tem končam!

Ne morem pa tega lepše in boljše storiti, kakor da vrlim in šoli prijaznim Bolfenčanom iz srca želim: »Daj mili Bog, da bi se vzrejala v novem šolskem posloju, kojega zgradba Vas je stala toliko truda in požrtvovalnosti, Vaša deca vedno le v dobre in koristne ude človeške družbe, kojih se bode kedaj veselila cerkev, domovina in pa narod slovenski!« A. K—i.

Gospodarske stvari.

Nekaj o puranih.

Sicer je sitno in zamudno purane rediti, ker niso za naše kraje vstvarjeni, ampak zelo občutljivi, a gospodinje jih le redijo na dvorišču, posebno katere so blizu kakega mesta, kajti prinese taka perutnina marsikak goldinar v mošnjo. Puran mora lepe in polne rasti biti. Svetuje se od večih stranij, naj se rabi jeden purman le jedno leto. K večjemu še gre, če ga obdržiš dve leti.

Pura pa se nasprotno more valiti celih pet let. Kakor se je že večkrat pokazalo, so bele pure boljše in krepkejšje od drugih. Meseca aprila že nesejo. Paziti je pa, da ne hodijo pure, koder bi rade; dokler ne znesejo, naj bodo priprte. Imajo namreč slabo navado, da jajce rade raznesó. V gnjezdu naj se pušča le po jeden podložek; druge jajce se na hladnem kraju shranujejo, dokler se ne porabijo.

Več, kakor 20 jajec pura na enkrat ne znese, temveč začne valiti. Svoje jajce vsaka najboljšje zvali in zato ima toliko gospodinj pametno navado, da zaznamujejo jajce, da ve, od katere pure so. Leta stare pure najlepše in najvarnejše valijo. Gnjezdo mora biti na suhem in skritem kraju. Več, kakor 15 jajec ni varno podložiti. Dokler pura vali, ne gane se z gnjezda, ampak gospodinja jo mora prenašati, da dobi zobati in piti. Dobro je, če se pri tem drži vsak dan tiste ure. O takih prilikah pa se morajo jajce s čim pokriti, da se ne prehladijo.

Voda, katero koklja dobiva, naj bo vselej čista in mrzla. Purman ne sme blizu gnjezda, ker bi valečo puro dražil vznemirjal in motil. Dalje ne vali, kakor štiri tedne. Ker je lupina precej trda, kaže mladičem pomagati, a to se mora jako previdno zgoditi. Ko začnejo piščeta od znotraj kljuvati, mora pura vedno na jajcuh ostati, dokler niso vsi mladiči zvaljeni.

Prvi dan ni še treba mladičem skrbeti za živež. Najprej naj se jim dajejo v trdo kuhana jajca, ki se na drobno zrežejo ali stolčejo. Pozneje je tudi kuhan grah zmešan s sekanim čebulom. Ko so tedna stari, ni več treba jajec, ampak zreže se nekoliko kopriv, ki se zmešajo s pšenom ali ječmenovo moko. V to služi tudi tudi kisló mleko in otrobi ali solata. Še le, če so deset dni stari, smejo se na travo spustiti a paziti je, da si ne ranijo nežnih nožic ob trnju, robih ali ob koprivah. Mráz jim neverjetno škoduje in v prvi svoji mladosti

jih največ zavolj prehlajenja pogine. Zjutraj ne smejo prej vun, dokler ne zmanjka rose in zvečer ne smejo rose zunaj pričakovati. Po dnevu naj se obvarujejo prevelike vročine in prenašajo kam v senco. Pri tem se še le prav spozna, da purani niso za naše podnebje, ampak za veliko toplejše kraje. Pozneje pa se navadijo vročini in mrazu ter so veliko bolj vtrjeni, kakor druga kuretina.

Pajek.

Zagovornikovo mesto sem si izvolil. Koga bom pa zagovarjal? Nikogar drugega ko majhnega osmeronožca — pajka. Koliko pač ljudje to nedolžno živalico obrekujejo, sovražijo, preganajo in ji stvari podtikajo, katerih ni nikdar in nikjer zadolžila. Celo zagotavljajo nekateri, da je strupena! A prašam te, zakaj pa se pajek toliko trudi in tako umetno mrežo prede? Ni si še videl v njej sitnih muh, škodljivih kebrov ali drugih mrčes, ki s strahom pričakujejo zadnjih svojih trenutkov? Nisi-li opazoval, kako premeteno sedi pajek skrit v kakem kotu, od koder se po tem zakadi na vjetnika? Če le samo to zračuniš, koliko škodljivih mrčes se na ta način pokonča, dobiš zelo ogromno število. Vse drugači pa preganja pajek mušice, listne in skratne uši. Kjer je dosti pridnih pajkov, nimajo se ljudje pritoževati, da bi mrčes jim mnogo prizadejala.

Še več ima naš zagovorjenec opraviti v gozdih, kjer varuje skorjo, les, listje in celo korenine mrčes, gosenic in črvov. Ko bi mogel človek slediti bojevanju med pajki in preganjencem, čudil bi se nad marljivostjo in vstrajnostjo majhnih bojevnikov. Tu delujejo pajki, ki so med brati najmanjši. Večji pa preganjajo zemlje, merke (Spannraupe, geometra), molje, klošče, zakožnike, žižke in celo ščurke ali žoharje. Kdo polovi neštnevilne hrošče, ki vničujejo mlada drevesca in s tem cele gozde, če ne v prvi vrsti različni pajki. Od najmanjšega do največjih so vsi pridni pri delu in kakšno zahvalo najdejo pri nehvaležnih in nevednih ljudéh —?

Sejmovi. Dne 6. oktobra v Pišecah. Dne 7. oktobra v Tilmiču. Dne 9. oktobra v Oplotnici. Dne 12. oktobra v Gomilici. Dne 13. oktobra pri M. D. v Brezju in v Kapli.

Dopisi.

Od Sv. Ilja v Slov. goricah. (Občinske volitve). Pač častno je ime »Gemeindevorsteher« biti; pa še boljše je poleg tega častnega imena tudi dobro plačilo. To čuti naš sedanji obč. predstojnik baron Pistor. On si misli: drži se tega častnega imena in službe; kaj mi mari za krivice, katere napravljam slovenskim volilcem pri vsaki občinski volitvi, meni je le za mojo častno ime in službo. Eno prelepo in častno ime »baron« so mi že tako odvzeli, in še kazen sem moral za to plačati, in zdaj naj bi še čast »Gemeindevorsteherja« drugim prepustil, in še mogoče celo Slovincem. To se ne sme zgoditi. Kdo se bode potem zame več zmenil, ko se zdaj mi tako ponižno vklanljajo cigajnič, čikovec i. d. ter me častijo kot svojega boga. — Gotovo vladajo v njem take misli in želje, ker drugače bi ne mogel pri vsakokratni občinski volitvi tako sebično postopati nasproti slovenskim volilcem. Že dve leti sta pretekli, kar so se vršile pri nas občinske volitve v vseh treh razredih. Ali ker so se slovenskim volilcem takrat od strani Pistorja in od njega izvoljene volilne komisije storile nezaslišene reči, in to v drugem volilnem razredu, smo se pritožili na deželno namestnijo v Gradec.